

Statistik och jämförelser
Hillevi Rydh
hillevi.rydh@socialstyrelsen.se

Registret insatser för barn och unga

Från och med 1 januari 2017 gäller en ny föreskrift, HSLF-FS 2016:22 (HSLF-FS 2016:3), rörande insamling till registret för barn och unga.

Inrapportering ska ske enligt föreskriftens bilaga <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-3-26>

Vad ska rapporteras in?

Alla kommuner ska lämna in uppgifter en gång per år innehållande samtliga barn och unga (0-21 år) som haft minst en insats under det efterfrågade året. Observera att beslutet ska gälla barnet. I de fall då barnen är "medföljande" då förälder erhåller insats ska detta inte rapporteras in till detta register.

Inrapportering ska ske *även* om inga förändringar skett avseende barnet/den unges placering, det vill säga beslutet löper på.

Vilka insatser och placeringar ska rapporteras in?

Ett barn kan ha flera insatser och en insats kan bestå av flera placeringar.

I början på varje år ska föregående års insatser samt de placeringar som hör till insatserna redovisas. Inrapporteringen sker med två filer, en om insatsen och en om placeringen.

- Till insatsfil
 - Enbart insatser som var aktuella under det efterfrågade året ska rapporteras in, parallella insatser är inte godkända. Tidigare insatser måste vara avslutade innan en ny insats påbörjas. Om den föregående insatsen inte är avslutad/upphörd antar Socialstyrelsen att avslutningsdatum är dagen innan efterföljande insatsens startdatum.
- Till placeringsfil
 - Samtliga placeringar som härrör till aktuell insats ska rapporteras in, även de placeringar som avslutats innan statistikåret.
 - Parallella placeringar är inte godkända, den placering där barnet/den unga erhåller sin dygnsvila ska anges. Första placeringsdatumet är det datum då barnet befinner sig i det boende som placeringen avser. Om den föregående placeringen inte är avslutad antar Socialstyrelsen att avslutningsdatum är dagen innan efterföljande placeringens startdatum.

Observera att det är två filer som ska rapporteras in och länken mellan filerna är personnummer i kombination med beslutsdatum.

Åldersgränser för vård enligt LVU

Insatser enligt LVU på grund av brister i hemmiljön (2 § LVU) ska upphöra senast när den unge fyller 18 år. Om en person fyller 18 år och erhåller en insats enligt LVU både på grund av miljö och eget beteende (2 § respektive 3 § LVU), ska insatsen rapporteras som avslutad senast på 18-årsdagen. Kvarstår insatsen efter 18-årsdagen kan grunden för insatsen bara vara eget beteende (3 § LVU). Insatsen ska då rapporteras som en ny insats på grund av eget beteende, och insatsen ska avslutas senast när den unge fyller 21 år.

Möjliga kombinationer av ”Form av insats” och ”Grund för omedelbart omhändertagande eller vård enligt LVU”

Ett barn kan ha flera insatser och en insats kan bestå av flera placeringar. Enligt föreskriften ska variabel nummer 8 och 9 fyllas i även om det inte är en LVU-insats.

Följande kombinationer av variabel 8 och 9 är möjliga

Alternativ	Insats och grund för insats	Form av insats (variabel nr 8 i insatsbilagan)	Grund för omedelbart omhändertagande eller vård enligt LVU (variabel nr 9 i insatsbilagan)
1	SoL	02 = placering enligt 4 kap.1 § SoL	0 = ej LVU
2	Omedelbart omhändertagande på grund av miljö	05 = omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU	2 = brister i hemmiljön (2 § LVU)
3	Omedelbart omhändertagande på grund av beteende	05 = omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU	3 = den unges beteende (3 § LVU)
4	Omedelbart omhändertagande på grund av miljö och beteende	05 = omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU	4 = både brister i hemmiljön och den unges beteende (2 och 3 § LVU)
5	LVU-vård på grund av miljö	26 = vård enligt 2 eller 3 § LVU	2 = brister i hemmiljön (2 § LVU)
6	LVU-vård på grund av beteende	26 = vård enligt 2 eller 3 § LVU	3 = den unges beteende (3 § LVU)
7	LVU-vård på grund av miljö och beteende	26 = vård enligt 2 eller 3 § LVU	4 = både brister i hemmiljön och den unges beteende (2 och 3 § LVU)

Om ett barn först har en insats enligt alternativ 7 (LVU på grund av miljö och beteende) men grunden senare ändras till att barnet erhåller en insats enligt alternativ 6 (enbart LVU på grund av beteende) ska ändringen rapporteras in som en ny insats!

Återkontakt med kommunerna

Återkontakt sker på två olika sätt via varningar alternativt felmeddelanden. Ges varningar godkänns inrapporteringen. Det är sedan upp till kommunen att se över varningarna och korrigera eventuella felaktigheter. Om kommunen väljer att inte göra frivilliga rättningar på varningar kommer Socialstyrelsen behöva göra antaganden. Exempel på antaganden är då avslutningsdatum saknas för föregående placering/insats. Avslutningsdatum antas då vara dagen före då ny placering/insats startas.

Vid felmeddelande krävs rättning av data eftersom inrapporteringen inte blir godkänd.

Varningar

1. Föregående placering/insats ska vara avslutad innan efterföljande placering/insats påbörjats. Om föregående placering/insats inte är avslutad kommer Socialstyrelsen anta att den föregående placeringen avslutades dagen innan den påföljande placeringen/insatsen startade.
2. Eventuell 2:a, 3:e ... placering för insatsen förväntas starta dagen efter föregående placering avslutas. I de fall då det är glapp i placeringskedjan kommer en varning att ges så att kommunen kan säkerställa att det är korrekta datum som angivits.
3. Beslutsdatum, det vill säga datumet för beslut om insats, och datum för första placering förväntas vara detsamma. Om så inte är fallet ges en varning så att kommunen kan säkerställa att det är rätt datum som är inrapporterade och därmed undvika bortfall avseende exempelvis en inledande jourplacering.

Felmeddelande

1. Födelsedatum ska vara mindre än första insats- och placeringsdatum.
2. Beslutsdatum, det vill säga datumet för beslut om insats ska vara före alternativt samma datum som datum för första placering.
3. Barnet/den unge kan inte ha flera insatser eller placeringar samtidigt. Om flera placeringar sker parallellt är det placeringen där barnet/den unga erhåller sin dygnsvila som ska anges. Placeringsdatumet är det datum då barnet befinner sig i det boende som placeringen avser.
4. Då värden saknas för efterfrågade variabler enligt föreskrift.

Tillfälligt personnummer

Om personnummer eller samordningsnummer inte finns, ska ett tillfälligt ID-nummer anges (så kallat reservnummer). Det tillfälliga ID-numret ska skapas av kommunen och bestå av födelsedatum följt av T och 3 slumpmässigt utvalda siffror. Detta tillfälliga ID-nummer ska som minimum följa individen under hela den aktuella insatsen men om möjligt för hela tiden som barnet/den unge är folkbokförd i den ansvariga kommunen. **Om personen får ett fullständigt personnummer under insatsen ska kommunen ersätta det tillfälliga ID-numret med det fullständiga personnumret för hela insatsen.**

Kommunkod

Kommunkod ska kodas i enlighet med Statistiska centralbyråns riktlinjer <https://www.scb.se/hitta-statistik/regional-statistik-och-kartor/regionala-indelningar/lan-och-kommuner/kommuner-i-bokstavsordning/>. Det finns dock ett undantag – om barnet är placerat utomlands ska placeringskommunen kodas med 9080. Om ett barn är skyddsplacerat (skyddat boende) ska den faktiska kommun-koden anges. Socialstyrelsen lämnar inte ut data som kan innebära att identifiering av den enskilde är möjlig.

Beslutade men ej verkställda insatser

Även insatser som är beslutade men ej verkställda, det vill säga beslutsdatum finns men inget placeringsdatum, ska rapporteras in. I dessa fall ska inga placeringsuppgifter för individen lämnas i placeringsfilen.

Exempel på inrapporteringExempel 1:

Socialtjänsten beslutade om en insats den 1 januari 2005. Barnet placerades 1 januari 2005. Därefter har barnet varit placerat i samma familjehem till och med 31 augusti 2018.

De datum som ska rapporteras in:

Datum för beslut om insatsen: 20050101

Datum då insatsen avslutades/upphörde: 20180831

Datum då placeringen påbörjades: 20050101

Datum då placeringen avslutades/upphörde: 20180831

I både insats- och placeringsfilen blir detta en rad. Övriga data fylls i enligt föreskriftens bilaga.

Exempel 2:

Socialtjänsten beslutade om en insats den 1 januari 2005. Barnet placerades 1 januari 2005. Därefter har barnet varit placerat på samma HVB till och med den 1 juli 2016. Barnet placerades sedan på ett annat HVB den 2 juli 2016: Insatsen och placeringen avslutades 31 augusti 2018.

I detta fall har barnet varit placerat på två HVB men det är samma beslut om insats som ligger som underlag för placeringen.

De datum som ska rapporteras in:

Datum för beslut om insatsen: 20050101

Datum då insatsen avslutades/upphörde: 20180831

Första placering

Datum då placeringen påbörjades: 20050101

Datum då placeringen avslutades/upphörde: 20160701

Andra placering

Datum då placeringen påbörjades: 20160702

Datum då placeringen avslutades/upphörde: 20180831

I insatsfilen blir detta en rad. Men i placeringsfilen blir det två rader, en rad för varje placeringstillfälle. Övriga data fylls i enligt föreskriftens bilaga.

Exempel 3:

Socialtjänsten beslutade om en SoL-insats den 1 januari 2018. Barnet placerades 1 januari 2018. Därefter övergick SoL-insatsen till LVU-vård den 3 mars 2018, SoL-insatsen avslutades dagen innan beslut om LVU-vård togs. Barnet var dock hela tiden placerad på samma familjehem. Insatsen med LVU-vård avslutades 15 september 2018.

I detta fall har barnet varit placerat i samma familjehem men dels som en SoL-insats dels insats om LVU-vård. Det är alltså inte samma beslut om insats som ligger som underlag för placeringen.

De datum som ska rapporteras in:

Första insatsen: SoL-insats

Datum då placeringen påbörjades: 20180101

Datum då placeringen avslutades/upphörde: 20180302

Andra insatsen: LVU-vård

Datum då placeringen påbörjades: 20180303

Datum då placeringen avslutades/upphörde: 20180915

I insatsfilen blir detta två rader. Den ena raden är SoL-insatsen och den andra raden är LVU-vården. Även i placeringsfilen blir det två rader även om det är samma familjehem. Detta beror på att den första tiden i familjehemmet var en SoL-insats medan resterande tid var beslut om LVU-vård. Övriga data fylls i enligt föreskriftens bilaga.

Exempel 4:

Socialtjänsten beslutade om en insats den 1 januari 2005 för ett barn som är ensamkommande. Barnet placerades 1 januari 2005 i ett stödboende. Därefter har barnet varit placerat på samma stödboende till och med 31 augusti 2018.

Eftersom barnet inte har ett korrekt personnummer ska ett tillfälligt ID-nummer, så kallat reservnummer, följa hela insatsen. Det tillfälliga personnumret ska vara av formen "ÅÅÅÅMMDDTNNN". Det ska skapas av kommunen och bestå av födelsedatum följt av T och 3 slumpmässigt utvalda siffror. Om barnet får ett korrekt personnummer under insatsen ska både tillfälligt ID-nummer och personnummer rapporteras in för hela insatsen.

Placeringsform: D = stödboende

De datum som ska rapporteras in:

Datum för beslut om insatsen: 20050101

Datum då insatsen avslutades/upphörde: 20180831

Datum då placeringen påbörjades: 20050101

Datum då placeringen avslutades/upphörde: 20180831

I både insats- och placeringsfilen blir detta en rad. Övriga data fylls i enligt föreskriftens bilaga.

Exempel 5:

Socialtjänsten beslutade om en insats den 1 januari 2008 för ett barn som är ensamkommande. Barnet placerades 1 januari 2008 i ett stödboende. Därefter har barnet varit placerat på samma stödboende till och med 31 augusti 2018 då modern ankom till Sverige.

Eftersom barnet inte har ett korrekt personnummer ska ett tillfälligt ID-nummer följa hela insatsen. Det tillfälliga personnumret ska vara av formen "ÅÅÅÅMMDDTNNN". Det ska skapas av kommunen och bestå av födelsedatum följt av T och 3 slumpmässigt utvalda siffror. Om barnet får ett korrekt personnummer under insatsen ska både tillfälligt ID-nummer och personnummer rapporteras in för hela insatsen.

Placeringsform: D = stödboende

Vårdnadshavare eller motsvarande när beslut om insatsen fattades är F = god man för ensamkommande barn.

Vårdnadshavare eller motsvarande när insatsen avslutades/ upphörde är B = endast modern.

De datum som ska rapporteras in:

Datum för beslut om insatsen: 20080101

Datum då insatsen avslutades/upphörde: 20180831

Datum då placeringen påbörjades: 20080101

Datum då placeringen avslutades/upphörde: 20180831

I både insats- och placeringsfilen blir detta en rad. Övriga data fylls i enligt föreskriftens bilaga.